

Aamuna muutamana soittaa pirautti minulle Vuorisen Pentti, osoite Oulu-lehti, kuten ainakin kaikki tämän lehden ilmoittajat tietävät. Kysyi, mikä on ampageijari. Olin ymmällä, sillä jotenkin vaistosin, että Ouluun sen piti liittyä, mutta enhän minä tiennut. Sana ei sanonut minulle sen enempää kuin olisi sanonut kompiainen pariisilaiselle. Unsin ifseni taas kerran sivulliseksi, suorastaan tynnyrissä kasva-neeksi. Lupasin kysellä, kunhan kerkäisän, jos ainakin, ja kehotin soittamaan vaikkapa nyt Limppulahen Luusille Kuusiluutoon.

Kului tuskin tuntiakaan, kun soitti Kaija-Pate, joka on sen Limppulahen Luusin serkku. Pate Kaijanen väitti minun olleen tietoa vailla, joten hän kii-ruhti heti auttamaan. Selitin tietysti, että kyselijä oli se Vuorisen Pentti, joka on tullut Patti-joelta eikä sen takia tiedä, mutta että utelias olin toki minäkin.

Ampakeijari alkoi valjeta. Kaijanen kertoi, että heillä sanaa käytettiin aivan jokapäiväisessä puheessa, äiti, Liisa Kaijanen, käytti sitä ja mummi ja Anna-täti, Anna Helena Perttunen, äidin sisko. (Olen huomaa-
vinani tästä, että musteri-sanaa merkitsemään äidin sisarta, eivät oikiat oululaiset ehkä käyttäneetkään, vaikka mustereista kyllä muuten puhuttiin!) Pate kertoi, että kun siinä kotona häärättiin mitä häärättiin, saattoi äiti sanoa, että ooppa minun ampageijarina ja käy ostamssa sipulia. Tai toinen saattoi toisel-

ta kysyä esimerkiksi pikkuleivän leipomisesta jotain, johon toinen vastasi, ettei tiennyt reseptiä, mutta oli kyllä ollut ampageijarina. . . Ampakeijari olisi siis apulainen, ei vain äidina-pu, vaan ihminen, joka asiassa missä hyvänsä oli toisen apuna. Paten mielestä ei ollut kulunut paljonkaan aikaa, kun hän sen vielä kuuli —vastahan Annatätikin kuoli sotien jälkeen, neljäkymmenluvun lopulla. . .

Sittemmin tapasin useitakin oululaisia eivätkä kaikki niin vanhojakaan olleet, joille ampageijari oli hyvin tuttu sana. Ihmettelimme, mistä se oikein on Ouluun tullut, ja joku oli tietävinäänkin, että ranskaa se on ilman muuta ja silloinhan sen täytyy tulla ambassadööristä, sillä vaikka ambassadööri niin kuin ambassade-sanakin meidän kielessämme normaalisti liittyy diplomaatti-sanastoon, se kuulemma, alunalkaen olisi sisältänyt myös merkityksen "auttaa". Ranskan sanakirja ei valaissut asiaa, ei sivistyssanakirjakaan, mutta kun katsoin jälkimmäisessä sulkeisiin pannun sanan "ambactus" latinan sanakirjasta, niin johan selvisi: ambactus tarkoittaa alustalaista, palvelija Heureka!

Ranskasta ne ovat tulleet korttikaarit ja kompiaisetkin, vaikka jälkimmäinen onkin syntynyt erehdyksen kautta.

Vasta kun tämä oli valmis, kuulin Panuttarelta, että oli hänkin ampageijarin kuullut, silloin vähän nuorempana, kun oli vielä noita "Anna-tätejä".